

رامجنن مونیق

در این چند سالی که دولت‌ها به صورت مداوم قصد خود را برای گذار از اقتصاد نفتی فریاد می‌زنند، بخش معدن اهمیت خاصی پیدا کرده است-بنا بر این باور که صادرات مواد معدنی می‌تواند جایگزین خوبی برای مجبور اقتصاد را بستگی نفتی باشد.

با افزایش توجه به‌بخش معدن، چالش‌ها و مشکلات این بخش یکی پس از دیگری خود را نمایان می‌کنند. در ابتدا حقوق دولتی معادن و قیمت‌گذاری دستوری در کانون توجه بود و برخی پیگیری‌ها، گشایش‌های مختصری در این حوزه به وجود آورد. همچنین ایمنی معادن خود جای سوال دارد زیرا حوادث ناگوار در بخش معدن شدت گرفته‌است.

اما اکنون کانون توجهات به سمت فرسودگی ماشین‌آلات معدنی رفته‌است. یک‌شنبه ۲۵ آبان، معاون وزیر صمت و رئیس هیات عامل امپدرو با بیان اینکه بخش عظیمی از معادن باماشین‌آلات فرسوده کار می‌کنند، گفت: «این موضوع افزایش هزینه‌ها را به دنبال داشته و ما باید به دنبال نوسازی ماشین‌آلات باشیم.» مسعود سمعی‌نژاد درباره چالش‌های به وجود آمده به واسطه فرسودگی ماشین‌آلات، عنوان کرد: «دامه‌فعالیت واحدهای معدنی با تجهیزات قدیمی، هزینه استخراج و فرآوری را افزایش می‌دهد، توقف‌های عملیاتی را بیشتر می‌کند و راندمان انرژی را کاهش می‌دهد. بنابراین نوسازی ناوگان معدنی و استفاده از فناوری‌های نوین، پیش‌شرط ارتقای بهره‌وری است.» او با اشاره به هدف سیاست‌گذار از رشد ۱۳ درصدی بخش معدن، تأکید کرد که اگر این نوسازی انجام نشود، بهره‌وری در این حلقه محقق نخواهد شد.

«توسعه ایرانی» باهمین رویکرد، به گفت‌وگو با یکی از فعالان حوزه معدن پرداخته است که مشروح آن را می‌خوانید.

ماشین‌آلات معدنی

از شرکت‌های ضعیف چینی وارد شده‌اند

رئیس انجمن سنگ آهن با اعلام اینکه آمار دقیقی از میزان فرسودگی در ماشین‌آلات معدنی موجود نیست، به «توسعه ایرانی» گفت: حدود ۶۵ تا ۷۰ هزار دستگاه ماشین‌آلات سنگین در بخش معدن ایران فعالیت می‌کنند. طبق آمار موجود چیزی بین ۵۰ درصد این تعداد دچار فرسودگی هستند.

مهر داد اکبریان: اگر ماشین‌آلات معدنی به‌همین شکل فرسوده‌باقی بمانند، رشد ۱۲ درصدی که سهل است، به‌رشد ۴ درصدی هم نخواهیم رسید. در صورت تأمین ماشین‌آلات هم شروط دیگری دخیل هستند نظیر اینکه معادن ما سوخت ندارد؛ مواد احتراقی و منفجره کافی در اختیار معدن کاران نیست و بخشنامه‌ها، حقوق دولتی و چالش‌های گریبانگیر دیگر اجازه کار نمی‌دهند. مضاف بر اینکه موضوع قیمت‌گذاری معادن را در تنگنا قرار داده‌است

گزارش

کسری بودجه در ایران از یک‌ناکارآمدی اقتصادی فراتر رفته و به نشانه‌ای از فرسایش تدریجی ساختار حکمرانی تبدیل شده‌است. اگر اصلاحات اساسی آغاز نشود، بودجه ۱۴۰۵ نیز مانند بودجه‌های سال‌های قبل، تنها روایتی جدید از بحرانی خواهد بود که هر سال بزرگ‌تر می‌شود.

چند روز پیش‌تر از ابلاخ بخشنامه تهیه لایحه بودجه ۱۴۰۵ نگذشته، اما پیش از آن که کارشناسان فرصت‌بحث درباره ویژگی‌های بودجه‌ریزی عملیاتی را پیدا کنند، سایه سنگین یک مساله قدیمی دوباره بر سر بحث‌ها افتاده است: کسری بودجه‌ای که دیگر نه یک خطای محاسباتی، بلکه بخشی از واقعیت سالانه اقتصاد ایران شده است. بودجه‌نویسی در ایران، سال‌هاست که به‌مراسمی ثابت تبدیل شده؛ مراسمی که در آن دولت‌ها به‌جای ساختن چشم‌انداز توسعه، بیشتر وقت خود را صرف پیدا کردن راهی برای پوشاندن چاله‌هایی می‌کنند که هر سال عمیق‌تر می‌شود.

روایت سه‌سال اخیر، روایت فاصله‌ای است که میان «آن‌چه دولت روی کاغذ می‌نویسد» و «آنچه از اقتصاد واقعی نصیبش می‌شود»

یادداشت

یدرام سلطانی، فعال اقتصادی

این هفته سفری تجاری به چین داشتم. بیش از ۱۲ سال است که با چینی‌ها تعاملات تجاری دارم. در این مدت مکرراً به چین سفر داشته‌ام. این سفرها متفاوت از تمام سفرهای قبلی بود. اولین تغییر را در فرودگاه شانگهای احساس کردم، هنگامی که گذرنامه خود را به پلیس گذرنامه چین دادم و او شروع کرد به پرس‌وجور و خصوصاً علت سفر من به چین، محل اقامتم و داشتن ویلچر در گشت در تمام این ۱۲ سال به‌خاطر نداشتن محل اقامتم و داشتن ویلچر به چین با چنین سنوالاتی بر خورد کرده‌باشم.

در اولین جلسه کاری به رفیق هم حساب‌های شرکت‌های ایرانی ثبت شده در چین یک‌به یک در بانک‌های چینی در حال بسته شدن است و موضوع، بر خلاف آنچه که در اخبار ایران انعکاس یافته است، منحصر به دانشجویان و اشخاص حقیقی ایرانی نیست. حتی شرکت‌هایی که از ۱۵-۱۰ سال پیش در چین ثبت شده‌اند، مشمول این رفتار جدید بانک‌های چینی شده‌اند. تجار ایرانی به کارمندان چینی خود متوسل شده‌اند و شرکت‌های جدیدی به نام آنان تأسیس می‌کنند و به امید امانتداری آن‌ها دارایی خود را به نامشان می‌زنند.

رئیس انجمن سنگ آهن در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» و با اعلام فرسودگی ۵۰ درصد دستگاه‌های معدنی:

با اصرار بر خودکفایی، مانع نوسازی ماشین‌آلات معدنی شدند

بعدیکی دوسال، دچار مشکل در سیستم سوخت‌رسانی می‌شوند و میزان ساعت‌های تحویلی یا آماده به کار بودن آن‌ها کاهش پیدای می‌کند.

عدم موفقیت سیاست خودکفایی در تولید ماشین‌آلات معدنی

نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران درباره موانع نوسازی ماشین‌آلات بخش معدن، عنوان کرد: اکنون موانع چندگانه‌ای وجود دارد و مانع اول، بول توچهی ایران به روندی است که در بخش معدن دنیا شکل گرفته‌است.

اکبریان توضیح داد: اکنون بسیاری از کشورهای دنیا، از ماشین‌آلات سنگین استفاده می‌کنند در صورتی که کلاً ۱۴ تا ۱۵ درصد در دنیا داریم که تولیدکننده ماشین‌آلات سنگین هستند و این شرکت‌ها تنها متعلق به ۱۰ تا ۱۲ کشور هستند؛ یعنی ۱۰ تا ۱۲ کشور ماشین‌آلات سنگین تولید می‌کنند و ۲۰ کشور دیگر از ماشین‌آلات تولیدی این کشورها استفاده می‌کنند و روند جهانی بدین شکل نیست که هر کشوری نیاز خود را مستقل‌تولید کند.

او ادامه داد: اما در ایران سیاست‌ها به گونه‌ای تنظیم شده است که خود تولیدکننده ماشین‌آلات معدنی باشیم. در این تولید با چالش مواجه شدیم. اول اینکه ماشین‌آلات معدنی تنوع زیادی دارند. برای مثال وقتی صحبت از بیل مکانیکی می‌کنیم، باید توجه کنیم که بیل مکانیکی سایزهای مختلف و ملحقات بسیاری دارد و اینطور نیست که اگر یک بیل مکانیکی ۲۴۰ تولید می‌کنیم، نیازی به واردات بیل مکانیکی‌های دیگر نیست.

این فعال حوزه معدن درباره مشکلات خودکفایی تولید ماشین‌آلات معدنی، مطرح کرد: اکنون روند تولیدات معدنی بدین صورت است که هر چه ماشین‌آلات معدنی از

در ایران ماشین‌های غیر فرسوده معدنی هم که به‌عنوان ماشین‌آلات جدید ترو به‌روز تر مطرح می‌شوند، از برندهای معتبر دنیا نیستند و اکثراً یا در ایران مونتاژ یا از شرکت‌های ضعیف چینی وار د شده‌اند. این دستگاه‌ها سیستم‌های ضعیفی دارند و در تولید آن‌ها از آلیاژهای ضعیفی استفاده شده که خیلی زود فرسوده می‌شوند. همچنین این دستگاه‌ها با سوخت ایران همخوانی ندارند

کشور با سرم‌بندی و مونتاژ، آن‌ها را تبدیل به ماشین معدنی می‌کنند، محصول خود را به قیمت دلار بازار آزاد می‌فروشند. یعنی اکنون از لحاظ قیمتی تفاوتی میان شرکت‌های مونتاژکننده داخلی و ماشین‌وارداتی خارجی، وجود ندارد.

رئیس انجمن سنگ آهن تأکید کرد: در معدن داران حتی از این امتیاز محرومند که ماشین‌مورد نیاز خود را از کارخانجات مونتاژکننده ایرانی به صورت ارزان‌تر تهیه کنند

مشکل تأمین قطعه با تعداد برندها

اکبریان مهمترین مانع نوسازی ماشین‌آلات معدنی را تنوع برندها نامید و اظهار کرد: تنوع برندها در کشور آنقدر زیاد شده که ارائه خدمات، به‌خصوص تأمین قطعات مصرفی و قطعات تأمینیه برای ماشین‌آلات مشکل شده‌است.

او یادآور شد: سابقاً تنها یک شرکت ژاپنی حضور داشت که قطعات آن استلاک کمی داشتند و قطعات آن در هر فروشگاه‌ای قابل دسترسی بود و به راحتی قطعات مورد نیاز خود را می‌خریدیم اما اکنون تنوع آنقدر بالا رفته است که تأمین قطعات ماشین‌آلات به راحتی نیست و یک‌مشکل مشابه مانند چالش تأمین قطعات خودروهای سواری چینی پیدا شده‌است و زمانی که یک قطعه خراب می‌شود، مصرف‌کننده برای تأمین آن سرگردان می‌شود.

رشد ۱۳ درصدی به‌هیچ‌عنوان محقق نخواهد شد

نایب رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران درباره تأثیر فرسودگی ماشین‌آلات بر رشد بخش معدن تصریح کرد: رشد ۱۳ درصدی بخش معدن به‌هیچ‌عنوان محقق نخواهد شد مگر اینکه الزامات این رشد فراهم شود.

اکبریان افزود: این رشد الزامات بسیار ساختاری و بزرگی دارد که یکی از این الزامات، تأمین ماشین‌آلات است. تأمین ماشین‌آلات بشرط لازم است، ولی بشرط کافی نیست. او توضیح داد: اگر ماشین‌آلات معدنی به همین شکل فرسوده باقی بمانند، رشد ۱۳ درصدی که سهل است، به رشد ۴ درصدی هم نخواهیم رسید اما باز هم کافی نیست. اگر ماشین‌آلات تأمین شوند شروط دیگری نیز دخیل هستند نظیر اینکه معادن ماسوخندار دیگر هم سوخت موجود باشند، مواد احتراقی و منفجره کافی در اختیار معدن کاران نیست و اگر مواد منفجره هم تهیه شود، بخشنامه‌ها، حقوق دولتی و چالش‌های گریبانگیر دیگر اجازه کار نمی‌دهند. باز هم اگر تمام این موانع رفع شوند، موضوع قیمت‌گذاری معادن را در تنگنا قرار داده‌است.

این فعال اقتصادی در پایان خاطر نشان کرد: چالش‌های زیادی در بخش معدن وجود دارد که اگر همگی دست‌به‌دست به‌دهند و یک کار مثیتی صورت بگیرد، به یک رشد معقول، اما نه ۱۳ درصد، خواهیم رسید. با این حال همین رشد معقول هم بستگی به ادامه روند سال ۱۴۰۴ دارد.

پنانه می‌برند. این روند، ترومی تولید می‌کند که سال‌هاست کمتر از ۳۰ درصد منعی شود و قدرت خرید مردم، به‌ویژه حقوق‌بگیران، در معرض فرسایش دائمی قرار دارد.

آغاز تدوین بودجه ۱۴۰۵ با تأکید رئیس‌جمهور بر «بودجه‌ریزی عملیاتی» همراه شده‌است، و وعده‌ای که نزدیک به دو دهه است در دولت‌های مختلف تکرار می‌شود، اما هرگز نتوانسته ساختار خود را جراحی کند و واقعیت این است که کسری ۸۰۰ هزار میلیارد تومانی سال جاری و احتمال کسری هزار هزار میلیاردی سال آینده، به جایبه جایی چند ریف بودجه، بلکه تنها با اصلاحات عمیق در نظام درآمدی، مالیاتی، هزینه‌ای و شرکت‌های دولتی قابل درمان است.

خبر اقتصادی

۸ پیوست مهم بخشنامه بودجه ۱۴۰۵ منتشر نشد

تاکنون هشت پیوست اصلی و تعیین‌کننده بخشنامه بودجه ۱۴۰۵ در دسترس عموم قرار نگرفته است؛ موضوعی که پرسش‌هایی درباره شفافیت فرآیند تدوین

بودجه و زمان‌بندی انتشار کامل اسناد بودجه‌ای ایجاد کرده‌است. به گزارش تسنیم، این پیوست‌ها به‌عنوان اسندهای راهنمای اصلی برای دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌های دولتی و نهادهای بودجه‌گیر نقش تعیین‌کننده‌ای در نحوه تدوین لایحه بودجه خواهند داشت. عدم انتشار آن‌ها ممکن است روند برنامه‌ریزی بودجه‌ای دستگاه‌ها را با تأخیر مواجه کند. گفتنی است تاکنون هیچ توضیح رسمی درباره دلیل عدم انتشار این پیوست‌ها ارائه نشده و مشخص نیست این اسناد چه زمانی در اختیار نهادهای اجرایی و افکار عمومی قرار می‌گیرد.

وزارت اقتصاد اعلام کرد:

واگذاری ۱۴۰ هزار میلیارد تومانی دارایی‌ها به بخش خصوصی

ایلنا نوشت: «وزارت اقتصاد در سال نخست برنامه هفتم، ۲۰ شرکت و دارایی به ارزش ۱۴۰ هزار میلیارد تومان را به بخش خصوصی واگذار کرد بیش از یک میلیون ملک در سامانه سادانیت شد و برنامه افزایش کفایت سرمایه بانک‌های دولتی به تصویب رسید تا در انتهای برنامه به ۸ درصد رسید؛ این اقدامات، مولدسازی دارایی‌های را کد، شفافیت و پایداری بانکی را تضمین می‌کند.»

عضو کمیسیون کشاورزی مجلس: ۹۶ میلیارد دلار ارز حاصل از صادرات به کشور باز نمی‌گردد

عضو کمیسیون کشاورزی مجلس مطرح کرد: ۹۶ میلیارد دلار ارز حاصل از صادرات به کشور بر گشت نمی‌شود. چرا این منابع نباید در تولید تریزق شود؟ به گزارش مهر، محمد سادات انارجمی همچنین افزود: بین ۲۵ تا ۳۰ میلیارد دلار سرگردان در جامعه وجود دارد که باید به ۱۲ تا ۲۰ همت ربال سرگردان، اضافه کرد. چرا مواد خام و نیمه‌خام صادر می‌شود اما عوارض و مالیات آن گرفته نمی‌شود؟ با تأکید این موضوع تازه جدول آن آماده شده و مالیات مواد خامی که از ابتدا سال صادر شده چگونگی قرار است گرفته نشود؟ این منابع مالی است که در قانون و قانون‌گذاری پیش‌بینی شده‌است.

رئیس کمیسیون انرژی اتاق اعلام کرد: کسری روزانه ۳۲۰ میلیونی گاز

رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران درباره تراز انرژی گازو تشدید چالش در فصل زمستان اظهار داشت: طبق آمار و برآوردها ما با تراز انرژی حدود سیصد و بیست میلیون متر مکعب گاز در روز مواجهیم. آرش نجفی در گفت‌وگو با ایلنا ادامه داد: در مورد تعهدات صادراتی به کشورهای مجاور، ما قرار دادهایی داریم که برخی از آن‌ها به دلیل نیاز داخلی اجرایی نشده‌اند. برای این که بتوانیم این تعهدات را انجام دهیم، ابتدا باید مصرف داخلی را اصلاح کنیم.

عضو ناظر مجلس در ستاد قاچاق: آمار جدیدی از قاچاق سوخت ارائه نشده است

عضو ناظر مجلس در ستاد قاچاق کالا و سوخت درباره آمار جدید میزان قاچاق سوخت در کشور گفت: من آمار دقیقی ندارم، یعنی اگر آمار جدیدی هم وجود داشته باشد

هنوز به‌ما ارائه نشده‌است. به گزارش تجارت‌نیوز، کریم معصومی خسروآبادی درباره پیگیری‌هایی که در خصوص قاچاق سوخت در مجلس انجام شده‌است، بیان داشت: جلسات متعددی درباره قاچاق سوخت بر گزار شده است. معتقدیم اگر نخواهیم واقعاً با قاچاق مبارزه کنیم، یکی از ملزومات آن تأسیس سامانه‌هایی است که در برنامه هفتم به آنها تأکید شده‌است.

یک مقام سازمان توسعه تجارت عنوان کرد: رشد منفی ۲ درصدی صادرات کشور در شش ماهه امسال

به گزارش ایلنا، عبدالعزیز بیهاوی، مدیر کل دفتر غرب آسیای سازمان توسعه تجارت ایران، از رشد ۱۴ درصدی صادرات به ترکیه و نیز رشد صادرات به کشورهای عمان، قطر، یمن، اردن و بحرین در شش ماهه اول سال جاری خبر داد و گفت: اگرچه کل صادرات کشور در شش ماهه بارشد منفی ۲ درصدی مواجه بوده، اما این روند منفی در حال کاهش محسوس است و ما به سرعت به سمت رشد مثبت در حال حرکتیم.

مدیر عامل منطقه آزاد دوغانرون: منافع ترانزیتی چهاربار – دوغانرون به جیب افغانستان می‌رود، نه ایران!

محمدرضا مسودودی، مدیر عامل منطقه آزاد دوغانرون، در گفت‌وگو با ایلنا، با بیان اینکه کریدور ترانزیتی چهاربار – دوغانرون فقط برای ایران بلکه برای کشورهای

همسایه نیز اهمیت دارد، اظهار کرد: افغانستانی‌ها که خود روه‌ای سنگین خود را با یک دهم قیمت ایرانی می‌خرند به راحتی می‌توانند از افغانستان آمده و تا چهاربار بر روند و بارشان را تحویل بگیرند و بر کد دولی به دلیل اینکه قیمت کامیون گران است و هزینه‌های حمل و نقل نیز بالاست، این مسیر ترانزیتی جاده‌ای برای ما توجیه اقتصادی ندارد و در نتیجه ظرفیت‌های چهاربار نتوانسته‌از بالقوه به‌فعل تبدیل شود.

با حکم وزیر راه و شهرسازی: مدیر عامل ایران ایر برکنار شد

عصر ایران نوشت: «حاکم‌وزیر راه و شهرسازی، طاهر عبدالحی که از کابینت‌های باسابقه و عضو جدید هیات مدیره شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (هما) بود، به‌عنوان مدیر عامل جدید ایران ایر منصوب و جایگزین حسین خاخری شد.»

۸۰۰ هزار میلیارد تومان کسری سخن می‌گوید. مدیر عامل تأمین سرمایه امیدنوز اخیراً گفته بود که «کمبود نقدینگی دولت» نرخ اوراق را از ۲۵ به ۴۲ درصد رسانده و کسری بودجه دولت نصف بودجه کشور است. محمدمهدی بهکیش، اقتصاددان با سابقه نیز به تازگی هشدار داده که «سال آینده کسری بودجه قطعاً از هزار هزار میلیارد تومان فراتر می‌رود». در همین فضا است که معاون اجرایی رئیس‌جمهور اخیراً در پاسخ به پرسش خبرنگاران تنها می‌گوید «کسری داریم، اما نه‌الله تدبیر می‌کنیم مشکلی برای مردم پیش نیاید».

مساله این جاست که کسری بودجه در تعریف ساده یعنی فاصله میان هزینه‌های دولت و درآمدهای قابل تحقق. اما در ایران، این فاصله تنها یک عدد اقتصادی نیست؛ صورت‌وضعیتی از نحوه حکمرانی مالی است. اقتصادی که به نفت وابسته است، با تحریم‌ها درگیر است، پایه‌های مالیاتی اش محدود است و دولتش بزگ و پرهزینه ناگزیر هر سال با بدهی و چاپ پول به حیات خود ادامه می‌دهد. کسری بودجه در ایران نه یک اختلال، بلکه خروجی یک سیستم است؛ سیستمی که با هزینه‌های اجباری بالا، شرکت‌های دولتی زیان‌ده قرار مالیاتی گسترده بودجه‌ریزی غیر واقعی اداره می‌شود.

در این میان یک مساله مهم که همواره چندان مورد توجه قرار نمی‌گیرد اسب‌های مزمن و ادامه دار کسری بودجه‌های متوالی در

سال‌های ممتد و پشت سر هم است. برای مثال دولت‌ها برای جبران کسری، به استعاضا، فروش اوراق و در نهایت چاپ پول غیر مستقیم

بیش از یکسال است که با یکی از شرکت‌های چینی مشغول مذاکره برای سرمایه‌گذاری مشترکی در ایران هستیم. در جلسهای که برای ادامه مذاکرات با او داشتم خبر ناخوشایندی به من داد: دولت چین سرمایه‌گذاری شرکت‌های چینی در ایران را تقریباً ممنوع کرده‌است و به‌سختی مجوز سرمایه‌گذاری خارجی در ایران را صادر می‌کند. تقریباً در همه جلسات که داشتم مشتریان چینی اشاره به سخت‌تر شدن کار با ایران داشتند. اظهار می‌داشتند که بسیاری از شرکت‌های چینی ترجیح می‌دهند خرید خود را در شرایط برابر از ایران نداشته باشند زیرا پرداخت بسیار مشکل است و باید اسناد تجاری را تغییر دهند و به نام کشور دیگری بزنند تا امکان پرداخت پول از بانک‌هایشان فراهم شود. «چین عزیز» آرام آرام ایران را، این شریک وفادار خود را به حاشیه می‌راند. از سال ۱۳۸۹ که شرکت دولتی نفت چین، علیرغم اخذ امتیازات ویژه از دولت وقت ایران در قرار داد ۵ میلیارد دلاری سرمایه‌گذاری در میدان نفتی آزادگان، شروع به کند کردن کار و بهانه‌تراشی کرد، سیاست عقب‌گرد چین آشکار شد. قطعاً مشکل این نبود که آنها توان انجام کار را نداشتند بلکه می‌گنجان پایین کشیدن فقیله کار با ایران را در یافت کرده بودند.

